

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדיר

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 50, 23 בדצמבר 2020

לך... והלך

הפארסה של ממשלת ביבי-גנץ הסתיימה אך מערכת הבחירות הקרובה תהיה קשה

של ממשלת נתניהו-גנץ נגמרה. מערכת הבחירות הקרובה תהיה קשה ואף מסוכנת, אבל היא הרע במיעוטו. אנו נציג אלטרנטיבה יהודית-ערבית דמוקרטית ושמאלית. נעשה את הכל כדי להחליש את הימין.

מערכת הבחירות הקרובה, הרביעית בשנתיים האחרונות, אכן תהיה מורכבת. אולם היא נחוצה כהזדמנות להציב חלופה לשלטון הימין ולכלל גוני הימין על מפלגותיהם, המציגות בדיוק אותן עמדות שחוקות של ביבי – אבל בלי ביבי.

תם שלב נוסף בדרך למפלתו הבלתי נמנעת של בנימין נתניהו. "נפלה הממשלה שנולדה מתוך גזענות ופחד", סיכם יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה. אך המערכה לא נסתיימה. מוטל עלינו, במקביל להצגת האלטרנטיבה היהודית-ערבית הדמוקרטית והשמאלית, להתמיד במחאה.

המחאה נגד ממשלת נתניהו-גנץ בחודשים הקרובים, עד להרכבתה של הממשלה הבאה, תימשך בצלו של משבר כלכלי וחברתי ללא תקדים. לכן חיוני שהאינטרסים של העובדים, של המובטלים, של הסטודנטים ושל העצמאים יעמדו בראש סדר העדיפויות.

הכנסת ה-23 התפזרה השבוע (23.12), לאחר שתקציב המדינה ל-2020 לא אושר עד חצות, המועד האחרון לכך בחוק. יו"ר הכנסת, יריב לוין, הודיע על סגירת הישיבה האחרונה. זאת לאחר שלא הושגו הסכמות בין השותפות המרכזיות בקואליציה הימנית – הליכוד וכחול לבן. כל חברי הכנסת של חד"ש תמכו, כמצופה, בפזזור הכנסת. חברי הכנסת של כחול לבן נעדרו ברובם, אך שלושה מהם (אסף זמיר, מיקי חיימוביץ' ורם שפע) הצביעו בעד פזזור הכנסת. כך כשלו ניסיונותיו של ראש הממשלה בנימין נתניהו המואשם בפלילים לגייס רוב להמשך שלטונו.

בתום ההצבעה מסר ח"כ עופר כסיף (חד"ש) – הרשימה המשותפת: "ממשלת הקורונה חוללה אסון בריאות, חברתי, כלכלי ופוליטי חסר תקדים. הפלנו אותה, וכעת האחריות על כתפנו. המאבק שלנו הוא מאבק לשוויון אמיתי לכל אזרחי המדינה, לסיום הכיבוש ולשלום אמת בין שתי מדינות, למדיניות של רווחה ולא של קיצוצים. יהיה קשה, אבל אנחנו לא מפחדים". על כך הוסיפה ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) – הרשימה המשותפת: "הפארסה

מכתבים למערכת

ישראל-מרוקו: שלום של כובשים

כפי שפורסם בגיליון "זו הדרך" האחרון, לאחרונה זכינו שוב לצפות במופע היומי המתרחב של האיש בעל כתבי האישום. מופעי האישום של האיש הזה הפכו מועקה יומיומית אליה נאלצים להיחשף צופי הטלוויזיה; כל זאת בניסיון נואש לחלץ את עצמו ממשפט. בנימין נתניהו שלף מהכובע להטוט חדש – הסכם עם מרוקו. יד, ממש לא נעלמה, סייעה לשלוף את השפן הגוסס הזה מהכובע המרופט – יד בדמותו של נשיא מעבר לאוקיאנוס.

שוב התבשרנו בחיך של מנצחים על הסכם נורמליזציה עם עוד מדינה באזור, והפעם עם מרוקו. לא ברור מה בדיוק יביא בכנפיו הסכם זה שכולו צבוע בצבעי הברווז הצולע בבית הלבן, אבל פרט אחד לא הוסתר: הנשיא האמריקאי הנוכחי הבטיח לבית המלוכה המרוקאי את הכרת הממשל האמריקאי בתביעות הסיפוח של מרוקו על הרפובליקה הערבית הדמוקרטית הסהראוית, המוכרת בתקשורת כחבל סהרה המערבית. כדאי לזכור כי בטריטוריה של סהרה המערבית חי עם שיש לו תרבות ורקע משלו; עם שזכה להכרה בעצמאותו מצד ארגון האומות המאוחדות; עם שניהל מאבק ממושך נגד השלטון הקולוניאליסטי הספרדי, ואף זכה בעצמאות. עצמאות זו נגדעה במלחמת החורמה שמנהל נגדו בית המלוכה המרוקאי.

את המאבק העיקרי נגד הכיבוש והמתקפות של צבא מרוקו מנהלת התנועה לשחרור לאומי – חזית הפוליסריו. במרוצת השנים נקטה מרוקו מדיניות של גירוש תושבים סהראוים מאדמתם ואכלוס אזורים עירוניים במתנחלים שהובאו ממרוקו, במגמה לחולל שינויים דמוגרפים בשטחים הכבושים ובכך ליצור מציאות שאינה ניתנת לשינוי. יותר מ-200 אלף מתנחלים התיישבו בשטחים הכבושים. מדיניות זו הביאה עימה גירושם המוני של תושבים מבתיים וכינוסם במחנות פליטים במדבר (נשמע מוכר?).

הממשל האמריקאי הנוכחי ועושי דברו שוב יוזמים מהלך מרושע נגד מאבקו הצודק של עם הנלחם למימוש תביעותיו הלאומיות. בהכרזה על הסכם מדומה של "נורמליזציה", מוקרבות זכויותיהם הלאומיות של תושבי סהרה המערבית על מזבח שאיפת הכיבוש של בית המלוכה המרוקאי. כל זאת בניסיון להנשים שלטונות כושלים בישראל ובארצות הברית שימיהם ספורים.

מחרוזת ההסכמים האחרונים עם שלטונות מושחתים באזורנו לוו, לפי גילויים בתקשורת, במכירת נשק מתקדם וקטלני. כל הסכם שנחתם היה כרוך באתנן נדיב בדמות נשק חדשני ורצחני שסופק לאותן מדינות. ממשל טראמפ יספק בקרוב מל"טים מתקדמים ואמצעי לחימה שונים לצבא המלך המרוקאי. הניסיון המזרח-תיכוני מלמד כי בקרוב נשמע בכאב על שימוש שיעשה הצבא המרוקאי בנשק קטלני ומודרני נגד העם הסהראוי. אם בעתיד הקרוב נפגוש לשיחה את אחד מתושבי הרפובליקה הסאהרווית והוא ידבר על ציר הרשע, נדע למי הוא מתכוון.

גיורא איש שלומית, ירושלים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

אני מתנצל, גם אני נגד שוויון

"איש הליכוד לשעבר גדעון סער, שהודיע על פרישתו מהמפלגה לטובת הקמת מפלגה חדשה, התקשר לראשי יהדות התורה כדי ליישר עמם את ההדורים. המתיחות בין הצדדים התגלעה לאחר שסער נעדר בהצבעה שהובילה כחול לבן על חוק השוויון בכנסת. בשיחה עם השר ליצמן אמר סער כי הגיע למליאה לאחר שהסתיימה ההצבעה ולכן לא אפשר לו יו"ר הכנסת יריב לוין להצביע. ח"כ גפני לא ענה לשיחה של סער." (10.12, "וואלה")

מזל שלא הציג את עצמו כדוקטור לרפואה

"חבר הליכוד ניסים ואטורי, שצפוי להיות מושבע לכנסת בעקבות התפטרות גדעון סער, פעל למחיקת אזכורים ברשת על דוקטורט שקיבל בהתכתבות מאוניברסיטה באוקראינה שאינה מוכרת בישראל." (11.12, "הארץ")

אוי יי, הם מתנגדים לאפליית נשים ולגזענות

"חוברת חדשה של הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן, שכותרתה "מִנְעַ רְגֵלָךְ מִנִּתְכַתֵּם". בחוברת טוען הרב יהושע שהרפורמים מנסים לשנות את פניה של מדינת ישראל. הרב יהושע מגדיר חמישה מאבקים מרכזיים בהם עסוקה התנועה הרפורמית בישראל: הדרת נשים, מגדר, הקהילה הגאה, הפרדת הדת מהמדינה וגזענות. 'רבים מהם חוברים כיום לשמאל הקיצוני ואף לתנועות דה-לגיטימציה למדינה. חלקם שותפים לדרך באותם קרנות מימון וכינוסים עם הגורעים שבשונאינו ומגיישים חומרים כנגד חיילי צה"ל לדרו"ח גולדסטון ובג"צים כדי להגן על בכירים בארגוני טרור כמו החזית העממית', כתב." (ערוץ 20, 10.12)

אין בו שום אהבה - חוץ מאהבה לעצמו

"כשראש הממשלה שר 'יש בי אהבה והיא תנצח', בקמפיין לגיוס תרומות לקשישים, ולא מעביר תקציב מדינה שיתקן את קצבאות הזקנה ויבטיח לקשישים בישראל קיום בכבוד, קשה להגיד שהאהבה מנצחת. זה צורם. הוא שר 'בין הזיוף לאמת', אבל זה פשוט מזויף. בן זקן שרה 'בין הבלבול לאסון תדעו שיש פתרון', אבל במקרה של הקשישים אהבה אינה פתרון מספק." (ניצן צבי כהן, אתר "דבר", 12.12)

הנורמליזציה של המצוקה

"יפעת בקרת מדיה מצאה שמאז תחילת נובמבר פורסמו בתקשורת הישראלית 3,200 כתבות על דובאי! בהשוואה ל-3,400 כתבות על אבטלה ו-950 כתבות על קריסת עסקים." (האתר "המקום הכי חם בגיהנום", 11.12)

עלילות משטרת הוד מעלתו

"שני מפגינים נעצרו בחשד לתקיפת נושא השלט 'שמאלנים בוגדים' בבלפור – למרות שלא היו במקום." (האתר "המקום הכי חם בגיהנום", 11.12)

ח"כ עופר כסיף נואם במשמרת מחאה שיזמה חד"ש ב-22 במאי 2020 ברחוב העלייה פינת רחוב וולפסון בדרום-תל-אביב, בקרבת אתר בנייה בו נהרג לין פה צ'ין, עובד בניין סיני (צילום: זו הדרך)

כאן, ממש ליד ביתך נהרג פועל בניין

אינם מטופלים כלל. מאגרי הנתונים נפרדים, וגם כאשר נחשפות הפרות חוק בידי אחד הגופים, האחרים לא תמיד יודעים על כך. אומרים שברק לא מכה פעמיים באותו המקום, אך תאונות עבודה דווקא קורות שוב ושוב אצל אותם המעסיקים ובאותם האתרים.

תאונות שניתן היה למנוע

ב-22 באפריל השנה נהרג פועל בן 30 בנפילה מגובה. זה קרה באתר של החברה "אופק שלי", בה נהרגו בשנים האחרונות עוד שני פועלים. הוגש נגדה כתב אישום והוטלו עליה יותר מעשרה צווי בטיחות בגין ליקויים. ב-11 באוגוסט נהרג עבד אלרחמן אלהרש. הוא נפל ממרפסת לא מגודרת בגובה שש קומות באתר בנייה בירושלים. משרד העבודה הוציא לקבלן האחראי באתר, "האחים עלי שקיראת בע"מ", 12 צווי בטיחות בשל ליקויים מסוכנים ב-18 החודשים האחרונים — אך בפועל התיר לו משרד העבודה להמשיך בבנייה שכן טרם פנה לרשם הקבלנים בבקשה לשלול את רישיונו. ב-23 בנובמבר, ממש לפני שבועות ספורים, נהרג עמראן חליל מסלח באתר בנייה בהרצליה. התקרה קרסה עליו. לאתר הבניה לא היה היתר ממשרד העבודה.

את כל התאונות הללו ועוד רבות אחרות ניתן היה למנוע. היה צריך, בסך הכל, לאכוף את החוק על עברייני תעסוקה סדרתיים המסכנים את חיי עובדיהם בלי להניד עפעף.

כדי לעצור את ההפקרות, הנחתי על שולחן הכנסת חוק שנועד לחבר בין המוסד לבטיחות לבין מנהל הבטיחות התעסוקתית. מדובר ברעיון שעלה עוד ב-2014, עת המליצה עליו ועדת אדם שמינה שר העבודה דאז. העלויות הכלכליות שוליות, שכן מדובר באיגום משאבים ולא בהמצאה של תקציבים חדשים, ואילו הפוטנציאל לשינוי הוא עצום. שר הכלכלה והתעשייה עמיר פרץ התחייב כי יוקם בהקדם צוות אשר יגבש הצעת חוק בנושא שתהיה מוסכמת על הממשלה. כעת הכדור בידיים שלנו; עלינו להבטיח כי חקיקת החוק אכן תקודם וכי רשות לאומית לבטיחות בתעסוקה אכן תוקם.

עופר כסיף

העובד מאזן מוחמד אבו חייט, תושב טירה בן 60, מת בשבת, 12 בדצמבר. הוא נפצע שלושה שבועות קודם לכן. מעסיקו הורה לו לקדוח בקיר חדר החשמל במרתף בניין בתל-אביב והוא התחשמל. אבו חייט הוא ההרוג ה-62 השנה בתאונות עבודה. נוסף לעשרות ההרוגים, נמנים עם הקורבנות מאות רבות של פצועים בכל הדרגות, ורבים מהם יסבלו מנכות קבועה שארית חייהם.

את חייו של אבו חייט ואחרים אפשר היה להציל בנקל. הפועלים המתים לא נפגעו מברק שהיכה במפתיע משמיים. את מרבית התאונות אפשר היה לצפות מראש. הביטוי "תאונות עבודה" מסתיר אמת מטרידה: כמעט בכל המקרים מדובר ברשלנות רצחנית, בשרשרת של החלטות מסוכנות שקיבלו אנשים שלא היה להם מספיק אכפת. אלה מעסיקים שבחרו במודע להפקיר את ביטחונם של עובדיהם כדי לשלשל עוד כמה שקלים לכיסם.

הנרי פורד, מאבות התעשייה הקפיטליסטית, תהה פעם מדוע הוא נאלץ לקבל אדם בצמוד לכל זוג ידיים עובדות. שנים ארוכות חלפו מאז, אך כך עדיין רואים בעלי ההון את עובדיהם: ידיים עובדות, ואדם המחובר אליהן כתופעת לוואי. לא מפתיע, אם כן, שמעסיקים רבים מחליטים במודע לסכן את עובדיהם. הם רואים לנגד עיניהם אך ורק שיקולים כלכליים.

אח או אבא של מישהו

כל פועל הוא אח של מישהו או אבא של מישהו, כדברי הפרסומת של המוסד לבטיחות ולגהות. אך פרסומות הקוראות לציבור לדרוש על מפגעים, שבכוחן לעצור את ההפקרות — אין. נדרש טיפול שורש בנושא: מינוי של מאות פקחים, עדכון כל התקנים הקיימים והוספת חדשים, ביצוע הכשרות מקצועיות והכשרות בטיחות לכלל העובדים בענפים השונים, וכבסיס לכל הצעדים האלה — הקמת רשות לאומית לבטיחות ולבריאות תעסוקתית.

שלושה גופים מופקדים כיום על הבטיחות בתעסוקה: המוסד לבטיחות ולגהות, מנהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית ויחידת "פלס" של המשטרה. גופים אלה לא מתקשרים כראוי ביניהם, ונושאים רבים מטופלים במקביל או

עתירות נגד חוק הלאום הגזעני

בג"ץ דן השבוע (22.12), בהרכב מורחב של 11 שופטים, 15 עתירות נגד חוק היסוד: ישראל מדינת הלאום של העם היהודי. הדיון צולם והועבר בשידור ישיר באתר בית המשפט העליון. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, עתר נגד החוק בשמו ובשם ועדת המעקב העליונה לענייני הציבור הערבי בישראל, הרשימה המשותפת וועד ראשי הרשויות הערביות בישראל, בדרישה לביטול המוחלט. העתירה, אותה הגישו עורכי הדין חסן ג'בארין, סוהאד בשארה, מאיסאנה מוראני, פאדי ח'ורי וסאוסן זהר ממרכז עדאלה, טוענת כי התכלית הדומיננטית של חוק יסוד זה אינה להבטיח את הזכויות הלאומיות של העם היהודי, אלא להדיר את האזרחים הפלסטינים בישראל, לשלול מהם ומהפלסטינים בשטחים הכבושים זכויות יסוד ולקבע את מעמדם כנחות. הפגיעה בזכויות החוקתיות לשוויון ולכבוד, הנגרמת כתוצאה מהנצחת העליזנות האתנית של הקבוצה השלטת, מנוגדת הן לחוק הישראלי והן לאיסורים המוחלטים על פי המשפט הבינלאומי, ומצדיקה לדעת העותרים ביקורת שיפוטית שתביא לביטולו של חוק הלאום.

לקראת הדיון ישלח יו"ר הכנסת יריב לוין בצעד חריג מכתב בנושא לנשיאת העליון, אסתר חיות, בו כתב כי לבית המשפט אין סמכות לדון בחוק יסוד. לדבריו הצטרף מאוחר יותר גם ראש הממשלה בנימין נתניהו. "הכנסת היא הרשות המחוקקת והיא המחזיקה גם בסמכות האסיפה המכוננת. בית המשפט העליון יונק את סמכותו מכוח הכנסת ולא להפך", כתב לוין, "עצם הדיון בבית המשפט העליון בעניינים של חוקי יסוד, מהווה קריאת תיגר על העקרונות הדמוקרטיים הבסיסיים ביותר של ריבונות העם, הפרדת הרשויות ושלטון החוק". נתניהו כתב בעמוד הפייסבוק שלו כי "עצם הדיון שמקיים היום בג"ץ ממחיש את הצורך בהסדרה מחודשת של גבולות הסמכות של הרשות השופטת – הסדרה שהליכו מתכוון להוביל בהקדם בכנסת באמצעות סדרת חוקי יסוד מתאימה". הוא הוסיף כי לבג"ץ אין סמכות לדון בתוקפם של חוקי יסוד כי "בית המשפט מקבל את סמכותו לפסוק מכח חוק יסוד והוא אינו יכול לשפוט את מקור סמכותו שלו".

מעדאלה נמסר: "אין היום שום חוקה בעולם המנכסת את המדינה כנחלתה הבלעדית של קבוצה אתנית מסוימת. אין חוקה אחת בעולם שאינה מעגנת את הזכות לשוויון לכלל אזרחיה ותושביה. הדיון בבג"ץ בעתירות נגד חוק היסוד יקבע את העתיד של המעמד האזרחי והזכויות של הפלסטינים הכפופים למערכת המשפט הישראלית. אם בג"ץ לא יבטל את החוק באופן מוחלט, הוא יאשר הסדר חוקתי שינציח עיגון של עקרונות משטר אפרטהייד".

ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש – הרשימה המשותפת) שנכח בדיון מסר: "יו"ר הכנסת טוען שאין לבג"ץ סמכות לדון בחוק הלאום? לכנסת אין סמכות לפגוע במעמד 20% מהאזרחים. חוק הלאום מעגן עליונות יהודית ומעמיק אפליה נגד האזרחים הערבים. מקומו בפח האשפה של ההיסטוריה יחד עם חוקי האפרטהייד של דרום אפריקה". על הקריאות "מוות לערבים" שנקראו לעברו ביציאה מהדיון בבג"ץ הוסיף: "אני לא יכול להפריד בין הקריאות לחוק הלאום. החוק פשוט מעודד קריאות כאלה. קיבלתי רושם ששופטי בג"ץ מאוד מהססים, אבל לחוק תהיה השפעה מאוד גדולה על חיי ההחברה הערבית".

מוחמד ברכה נבחר שוב לראשות ועדת המעקב

המועצה המרכזית של ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל בחרה בסוף השבוע (19.12) ביו"ר ועדת המעקב, מוחמד ברכה, בן 65, לקדנציה שנייה בת חמש שנים. המועצה, בת 62 חברים, כוללת את חברי הכנסת הערבים, ראשי הרשויות הערביות ונציגי תנועות וציבורים שונים. ברכה היה מועמד יחיד ומוסכם על רוב המפלגות וועד ראשי הרשויות הערביות. 54 מתוך 62 בעלי זכות הבחירה מימשו את זכותם והצביעו בעדו פה אחד.

ברכה, לשעבר סגן יו"ר הכנסת, כיהן כח"כ מטעם חד"ש בשנים 1999-2015, ושימש גם כיו"ר תנועת חד"ש מ-2002 ועד 2017. מק"י וחד"ש בירכו את ברכה על היבחרו. לדברי ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת), "לעיתים נראה כי בין הכוחות השונים בוועדה פעורה תהום. הקונצנזוס סביב הנהגתו של ברכה מעיד על הצלחתו להוביל תוך שמירה על אחדות. מוטלת על כתפיו אחריות כבדה להנהיג את האוכלוסייה הערבית בצל האתגרים העומדים בפניה: פשיעה, אלימות ועוני, אבל גם כמיעוט לאומי אשר עומד עיקש במאבקו נגד המשך הכיבוש הישראלי".

הצעת חוק: טיפול חובה בגברים אלימים

ברוב של 23 חברי כנסת וללא מתנגדים אושרה השבוע (22.12) בקריאה ראשונה הצעת החוק של ח"כ עאידה תומא-סלימאן שתחייב גברים אלימים לעבור טיפול על מנת להשתחרר ממאסר.

בתום ההצבעה בשעות הלילה המאוחרות מסרה ח"כ תומא-סלימאן: "נאבקנו להעביר את הצעת החוק מול משרדי הממשלה, ועכשיו כשהיא אושרה בקריאה ראשונה נוכל להמשיך לקדם אותה בכנסת הבאה. המאבק באלימות חייב לעסוק במקור הבעיה – הגברים האלימים".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

מדוע יש להקים איגוד מאוחד לכלל עובדי ההוראה בהשכלה הגבוהה

השביתה במכללות הציבוריות ולקחיה

השביתה הממושכת (שמונה שבועות!) במכללות הציבוריות השיגה הישגים ללא תקדים, הבאים לידי ביטוי בהסכם העקרונות שנחתם בתום המו"מ בין נציגים של איגוד הסגל האקדמי במכללות בארגון כוח לעובדים, של הוועדה לתקצוב ולתכנון של ההשכלה הגבוהה (ות"ת), של ועד ראשי המכללות (ור"מ) ושל משרד האוצר.

השביתה מוכיחה שוב שההתארגנות עובדים ונחישותם במאבק היא תנאי ללא תחליף במערכה לשיפור תנאי עבודה ושכר. לפני כשלוש שנים החליטו המרצות והמרצים במכללות הציבוריות להתאחד במאבק משותף מתוך הכרה כי היכולת לשנות ברמת המכללה הבודדת – מוגבלת.

מסקנה זאת נבעה ממציאות בה אלפי המרצים במכללות הציבוריות סובלים מבעיות דומות: תנאי ההעסקה ירודים, מעמד רעוע של סגל "זוטרי" ו"מן החוץ" בלא קשר לתרומתם החשובה למוסדות. במשך שלוש השנים שחלפו הם ניהלו מו"מ ארצי (לא מקומי) כדי לשפר את תנאי העסקה בכל 13 המכללות המאוגדות, מכנרת בצפון ועד ספיר בדרום. לדברי האיגוד "לאחר כשלוש המו"מ, פרצה שביתה שנמשכה שמונה שבועות, בה גילינו את נחישות חברי הסגלים לשנות אחת ולתמיד את תנאי העסקתם למרות המחיר הכלכלי הכבד – במיוחד בעת משבר הקורונה. ומה שמדהים באמת – גילינו ציבור סטודנטים מרשים שהבין, למרות המחיר האישי, כי מאבק המרצים הוא תוצר של כמעט 30 שנות העסקה פוגענית, והבין לא פחות כי שמירה על סטנדרטים אקדמיים ראויים מחייבת תנאי העסקה ראויים."

ממורים מן החוץ לסגל עמית

לפי דיווח האיגוד לחבריו אחת ההסכמות העיקריות, שטרם תורגמו להסכם קיבוצי מחייב, היא האפשרות שיציעו למרצים ברובם לעבור מן המעמד הפוגעני של "מורים מן החוץ" אל מעמד משופר של "סגל עמית", ממנו נהנו עד היום מעטים. המשמעות היא שאלפי מרצות ומרצים, עד היום לא הייתה לוותק שלהם משמעות, יועסקו מעתה לפי היקף משרה ובשכר המושפע מהוותק שצברו בעבודתם. מרצים אלה ייהנו לראשונה מרצף תעסוקתי, מהפרשות לקרן השתלמות ועוד. עד היום הועסקו חברי הסגלים בתנאי חוסר ודאות מקוממים באשר לפתיחת קורסים או לביטולם (גם לאחר תחילת הסמסטר!). ההסכם יבטיח הודעות שיבוץ לשנת הלימודים הקרובה כבר בראשית הקיץ, פיצוי בגין ביטול קורס, הליכי ערעור על החלטות, הזדמנות לסמסטר שיפור, מנגנון הזדמנויות שיבוץ מוקדם לקורסים קיימים וחדשים, חוזה דו-שנתי למרצים ותיקים, ועוד. כן הושג שיפור משמעותי בשכר המתוגלים במרבית המכללות. בכמה מהמכללות, יעלה שכרם של מרצים שהועסקו כ"סגל עמית" ב-15% וההפרשה לפנסיה לכלל המרצים תעלה במחצית האחרו.

הוסרה מעל סדר היום במלואה טענת האוצר המוזרה בדבר "חריגות" שכר כביכול. זאת מבלי שמרצים יידרשו להשיב שכר שקיבלו, ותוך גיבוש מנגנוני שימור שכר אשר ימנעו פגיעה עתידית בשכרם.

סעיף נוסף בהבנות עוסק בהשקעה בפיתוח המקצועי של סגלי ההוראה, שכן עד להסכם לא נהנו המרצים "הזוטרים" כמעט מתקציבים לפיתוח מקצועי. עתה יוקצה תקציב להשקעה בקידום המקצועי של המרצות והמרצים במכללות. אלה הישגים לא מעטים לשביתה הארוכה שלוותה בהפגנות רבות, ולמרות היעדר סולידריות ממשית (ברוב המקרים) מצד הסגלים הבכירים.

היעדר הסולידריות אפיין גם את השביתות של הסגל הבכיר במכללות הציבוריות וארגוני הסגל הזוטרי באוניברסיטאות בתחילת שנת הלימודים 2018-2019. פיצולם של ארגוני הסגל השונים פוגע בכלל עובדי ההוראה בהשכלה הגבוהה.

לא לפיצול, כן לאחדות

אין זה סוד שבשנים האחרונות ניסו ראשי האוניברסיטאות והמכללות, בעידודו הפעיל של משרד האוצר, לפזר את ארגוני המרצים והשיגו בכך הצלחה חלקית. כפועל יוצא מן הבידול בקרב המועסקים בהוראה ובמחקר בהשכלה הגבוהה, ישנם ארגוני סגל זוטרי ובכיר באוניברסיטאות (שפעם פעלו במסגרת מאוחדת), וכך גם במכללות. מכללת ספיר ומכללת אשקלון הן היחידות בין כלל האוניברסיטאות והמכללות בהן פועל ארגון סגל הוראה מאוחד ולוחמני.

פרט למכללות הציבוריות, התארגנויות המרצים המקומיות מקיימות ביניהן יחסים רופפים בלבד, וזו נסיגה משמעותית לעומת השנים בהן פעלו כל ארגוני הסגל הזוטרי והבכיר באוניברסיטאות כמקשה אחת וחתמו על הסכמי עבודה ענפיים (להבדיל מהסכמים מקומיים). קיימת אמנם מועצה מתאמת של ארגוני הסגל הבכיר באוניברסיטאות, אך זו אינה מגלה סולידריות עם יתר עובדי ההשכלה הגבוהה.

הפיצול הוא כניעה לתכתיבי האוצר והמעסיקים. נחוצה בדחיפות הקמה של איגוד עובדי הוראה שיקיף את כל מוסדות ההשכלה הגבוהה. רק איגוד חזק על אלפי חברותיו וחבריו יוכל לקדם את מעמדם של המרצים ולגבור על הגישה הניאו-ליברלית שמשליט משרד האוצר בהשכלה הגבוהה.

המשימה של הקמת איגוד מקצועי אחד לכלל עובדי ההוראה בהשכלה הגבוהה לא תהיה קלה ולא תושלם במהירות. אבל איגוד כזה הוא צו השעה – לטובת כלל עובדי ההוראה והסטודנטים. המאבק במכללות הציבוריות בחודשים האחרונים מעיד כי מאבק ארצי הוא אפשרי ונושא פירות.

ועדת המעקב והרשימה המשותפת מגבירות את המאבק הציבורי

חוסמים את כביש 6: נגד אלימות ופשיעה

מאות כלי רכב השתתפו השבוע (21.12) בשיירת מחאה שיצאה מכפר קרע בדרכה למשכן הכנסת בירושלים. את שיירת המחאה יזמה ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל במסגרת המאבק בפשיעה בחברה הערבית, ובמחאה על אוזלת ידן של הממשלה והמשטרה בטיפול בסוגיות הבוררות.

המוחים נסעו באיטיות לאורך כביש 6 וחסמו את התנועה לפרקים במשך דקות ארוכות. אל השיירה הצטרפו חברים רבים במק"י ובחד"ש, וכן חברי הסיעות בכנסת ובהסתדרות. בתום הנסיעה שארכה שעות רבות נערכה עצרת מאולתרת מול הכנסת. בעצרת נאם יו"ר ועדת המעקב, מוחמד ברכה, שאמר כי שיירת המחאה הינה צעד ראשון במחאה שתימשך "עד שהממשלה תענה לדרישה הלגיטימית והאנושית של החברה הערבית – ביטחון אישי". ברכה אמר כי המוחים דורשים מרשויות האכיפה לאסוף את הנשק ולהילחם במחוללי הפשיעה באמצעות ענישה מרתיעה.

משתתפי השיירה חוסמים את כביש 6 (צילום: זו הדרך)

לקראת יציאת השיירה לדרכה כתב יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), בחשבון הטוויטר שלו: "לא נלחמים בארגוני הפשיעה עם הבטחות ריקות של נתניהו, אלא במאבק ציבורי בכבישי הארץ. נכריח את הממשלה לשים סוף להזנחה הפושעת של החברה הערבית".

משתתף נוסף בשיירה, ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש – הרשימה המשותפת) מסר: "אנו מחדשים את המאבק הציבורי וחוסמים את התנועה כדי שהממשלה והמשטרה יתחילו לזוז. נעביר את המאבק לזירה הארצית ולא נשב בשקט כל עוד המשטרה יושבת בחיבוק ידיים אחרי יותר מ-100 נרצחים בחברה הערבית השנה. בהמשך נגביר את צעדינו". ח"כ ג'אבר עסאקלה (חד"ש – הרשימה המשותפת) הוסיף: "בשם הקורבנות ומשפחותיהם ובשם החברה הערבית כולה, אנו מתחילים את דרכנו בשיירת הרכבים מכפר קרע למשכן הכנסת במחאה נגד מדיניות הממשלה וחוסר המעש שלה במיגור האלימות והפשיעה בחברה הערבית. זכותנו לחיות בביטחון".

ההחלטה לייזם את שיירת המחאה נתקבלה בוועדת המעקב בעקבות רצח משולש שהתרחש בבאקה אל-גרבייה בסוף השבוע (18.12). באותו יום נורה אמיר אבו חוסיין, בן 23, בפיצוציה בעיר. אמיר נפצע אנושות ושני דודיו, אחמד ומוחמד שרקה, בני 33 ו-41, ליוו את האמבולנס שפינה את רכבו לבית החולים. בעת שהיו בדרכם נורו אף הם, והשלושה מתו מפצעייהם. הרצח המשולש גרם זעזוע בחברה הערבית. יום למחרת נפצע גבר בן 35 באורח קשה מירי בערערה בנגב. שלושה נוספים, בני 25, 27 ו-41, נפצעו באורח בינוני. צוותי מד"א העניקו לארבעה טיפול רפואי במקום ופינו אותם לבית החולים סורוקה בבאר שבע.

בעקבות אירועים אלה הוחלט לכנס ישיבת חירום של ועדת המעקב בבאקה אל-גרבייה בהשתתפות המועצות המקומיות של באקה וג'ת, נציגות של ועד ראשי הרשויות הערביות

הצהרה על אנטישמיות ושאלת פלסטין

אנו החתומים מטה, אנשי אקדמיה, עיתונאים ואינטלקטואלים ערבים ופלסטינים, מבקשים לתת ביטוי להשקפתנו ביחס להגדרה החדשה של אנטישמיות כפי שזו אומצה על ידי ה-IHRA והדרך שבה יושמה ההגדרה, פורשה והופעלה במספר ארצות באירופה ובצפון אמריקה.

בשנים האחרונות החלו ממשלות ישראל תומכיהן לעשות שימוש אינסטרומנטלי במאבק באנטישמיות כדי לעשות דה-לגיטימציה לבעיה הפלסטינית ולהשתיק את מגיני זכויותיהם של הפלסטינים. הסטת המאבק הנחוץ נגד האנטישמיות בשירותו של סדר יום מעין זה מאיימת להפחית בערכו של המאבק באנטישמיות ובכך לפגוע בשמו הטוב ולהחלישו.

חייבים לחשוף את האנטישמיות ולהיאבק בה. אין מקום לסובלנות כלשהי כלפי ביטויי שנאה כלפי יהודים באשר הם יהודים בכל מקום בעולם, יהיו אשר יהיו התירוצים שבהם נעשה שימוש להצדקת ביטויים אלה. אנטישמיות מתבטאת בהכללות גורפות ובסטראוטיפים ביחס ליהודים, במיוחד בכל הקשור לכסף ולכוח, בשילוב עם תיאוריות קונספירציה והכחשת השואה. המאבק כנגד גישות כאלה הוא לדעתנו נחוץ ולגיטימי. אנו סבורים גם, כי לקחי מקרים אחרים של השמדת-עם בהיסטוריה המודרנית חייבים להיות חלק מחינוכם של הדורות הבאים ויש לחנכם נגד כל צורות הדעה הקדומה והשנאה הגזעניות.

המאבק באנטישמיות וזכויות הפלסטינים

לתמוך במאבק הפלסטיני לשחרור ולשוויון, נשלל. למעשה, אנו כבר עדים למקרים של סתימת פיות ורדיפה הנסמכות על ההגדרה השגויה. אנחנו קוראים לאוניברסיטאות הללו לסגת ממדיניותן זו. כמו החתומים על ההצהרה על אנטישמיות ושאלת פלסטין, גם אנו מאמינים, כי ערכים אנושיים וזכויות האדם לא ניתנים לחלוקה וכי המאבק נגד האנטישמיות חייב להשתלב במאבק כל העמים והקבוצות המדוכאים למען כבודם האנושי, שוויון ושחרור.

רבים מאתנו מזדהים כיהודים ואת העמדה שהובעה בהצהרה על האנטישמיות ושאלת פלסטין אנו מאמצים בין היתר מתוך הזדהות זו ומתוך חשש כבד שההגדרה המניפולטיבית והמעוותת מזיקה למאבק באנטישמיות הממשית, שעדיין לא מוגרה.

ענת מטר

מתוך ההצהרה של 122 האינטלקטואלים הערבים

"חייבים לחשוף את האנטישמיות ולהיאבק בה. אין מקום לסובלנות כלשהי כלפי ביטויי שנאה כלפי יהודים באשר הם יהודים בכל מקום בעולם, יהיו אשר יהיו התירוצים שבהם נעשה שימוש להצדקת ביטויים אלה. אנטישמיות מתבטאת בהכללות גורפות ובסטראוטיפים ביחס ליהודים, במיוחד בכל הקשור לכסף ולכוח, בשילוב עם תיאוריות קונספירציה והכחשת השואה. המאבק נגד גישות כאלה הוא לדעתנו נחוץ ולגיטימי. אנו סבורים גם, כי לקחי מקרים אחרים של השמדת-עם בהיסטוריה המודרנית חייבים להיות חלק מחינוכם של הדורות הבאים ויש לחנכם נגד כל צורות הדעה הקדומה והשנאה הגזעניות.

"אך המאבק באנטישמיות חייב להתנהל מתוך גישה עקרונית, אחרת יכשיל את מטרות. ההגדרה של 'כוח המשימה הבינלאומי' באמצעות ה'דוגמאות' הכלולות בה, מזהה יהדות עם ציונות מתוך הנחה, שכל היהודים הם ציונים וכי מדינת ישראל בצורתה הנוכחית מבטאת את ההגדרה העצמית של כלל היהודים. אנו חולקים עמוקות על כך. אסור שהמאבק נגד אנטישמיות יהפוך תכסיס לצורך דה-לגיטימציה של המאבק נגד דיכויים של הפלסטינים, נגד שלילת זכויותיהם ונגד הכיבוש הנמשך של אדמתם."

לפני כמה שבועות פורסם ב"הארץ" גילוי-דעת יוצא דופן: מנשר עליו חתמו 122 אינטלקטואלים ערבים ופלסטינים, ובהם הבולטים ביותר, שכותרתו "הצהרה על אנטישמיות ושאלת פלסטין". ההצהרה פורסמה באותו יום גם ב"גרדיאן" הבריטי, ב"מדיהפרט" הצרפתי ובעיתון הערבי היוצא לאור בלונדון "אל-קודס אל-ערבי". בהמשך תורגמה ההצהרה לשפות נוספות ובהן ספרדית, איטלקית וגרמנית.

בתגובה, פרסם הארגון "אקדמיה לשוויון" מכתב תמיכה בהצהרה, אך העיתונים בישראל סירבו לפרסמו. המכתב נשלח בשם כל חברות וחברי הארגון, המאגד כ-600 חברות וחברים בקהילה האקדמית ופועל למען דמוקרטיזציה של המוסדות האקדמיים בישראל ושל החברה הישראלית בכללה. להלן עיקרי המכתב:

"ברצוננו לתמוך בחוס, באופן נחרץ וללא כל הסתייגות בתוכן ההצהרה על אנטישמיות ושאלת פלסטין, אשר פורסמה לאחרונה מעל דפי עיתון זה בשם 122 אנשי אקדמיה, עיתונאים ואינטלקטואלים ערבים ופלסטינים. צודקים הכותבים בהצביעם על העיוותים הטבועים בהגדרת האנטישמיות אשר נוסחה בידי 'כוח המשימה הבינלאומי להנצחת זכר השואה' (IHRA) ואומצה בידי גופים רבים במדינות המערב. ייתוחים ביקורתיים רבים – שפורסמו בחלקם גם ב'הארץ' – מצביעים על הבעיות הרבות שאותן מעלה ההגדרה הנדונה. בעיה מרכזית היא התמקדותה של ההגדרה בהתבטאויות ביקורתיים כלפי ישראל, תוך זיהוי (הנושא ייחוס אנטישמי כשלעצמו, בהכללתו הגורפת) בין הווייה יהודית לתמיכה במדינת ישראל. עמדתנו המשותפת היא כי מדינת ישראל הוקמה תוך טיהור אתני שיטתי; וכי משטר הדיכוי הצבאי המושת על הפלסטינים לפחות מאז 1967 אינו יכול לעלות בקנה אחד עם מדינה דמוקרטית. על-כן הדרישה, המובאת בהגדרת כוח המשימה שלא להחיל על ישראל 'סטנדרטים כפולים' ולא לדרוש ממנה התנהגות שאינה נדרשת מ'כל אומה דמוקרטית אחרת' היא דרישה מתעתעת הנשענת על הנחות-יסוד שקריות באשר לאופייה הדמוקרטי-לכאורה של ישראל. ייחוס גזענות מבנית למדינה שחוקקה חוק יסוד המיושם בפועל, המאפיין אותה כמדינת עליונות יהודית, אינו יכול להיחשב אנטישמי.

"בעקבות לחץ פוליטי ואיום בסנקציות, מאמצות גם אוניברסיטאות בארה"ב ובאנגליה את ההגדרה המזיקה לאנטישמיות. פירוש של דבר הוא שחופש הדיבור והפעילות של סטודנטיות וסטודנטים ושל נשות ואנשי סגל, המבקשים

משבר הקורונה והשלכותיו בניו יורק מתארגנים השליחים והנהגים

חדשות טובות מניו יורק: עשרות שליחי מזון, רובם מהגרים מגואטמלה ומדינות מרכז אמריקה, התאגדו כדי לשפר את תנאי עבודתם ולהחליש את כוחם של האפליקציות והניהול האלגוריתמי הנצלני חסר הגבולות. "אנחנו רוצים שהעיר תתייחס אלינו כאל העובדים החיוניים שאנחנו" אמר השליח ממרכז העיר ויליאמס שיאן לאתר "פורטסייד". "כאשר העיר נסגרה, אנחנו היו אלו שהריצו את המסעדות, אנחנו הובלנו את התעשייה על גבנו".

עוד טרם פרוץ מגפת הקורונה, הפכו מסלולי השליחות ארוכים יותר ושעות העבודה צומצמו. העובדים היו מודאגים בנוגע לדמי התשר והתלוננו על טיפול לקוי מצד חברות היישומנים. לאורך כל המגפה, בתשעת החודשים האחרונים, לא קיבלו העובדים קיבלו מעיריית ניו יורק סיוע כלכלי או חברתי כלשהו.

"אנחנו עובדים עבור מסעדות, אנחנו אלה שיוצרים רווח כעת. אבל אנו קורבנות של אפליה. אנחנו לא יכולים אפילו להשתמש בבתי השימוש שלהם" אמר שיאן בן ה-28. "הם דוחים אותנו הצידה ומתעלמים מאיתנו, הם צורחים עלינו ומתייחסים אלינו כמו אל טפילים".

מגמה גוברת בקרב בעלי מסעדות היא האיסור להחנות את אופניהם של השליחים סמוך למסעדה בעת איסוף המשלוח. תלונה נפוצה נוספת היא כי קבלות לא מצורפות למשלוחים, ולכן לא יכולים השליחים לדעת מה היה גובה התשר שקיבלו.

מוחים נגד רכבת הסיפוח

מפגנים חסמו בשבוע שעבר (15.12) את עבודות התשתית להקמת הקו הירוק של הרכבת הקלה בשכונת גילה שבמזרח ירושלים. הפעילים קראו לחברה "קאף" (CAF) הספרדית להפסיק את מעורבותה בפרויקט שבשטחים הפלסטיניים הכבושים. בשבע בבוקר נכנסו המפגינים לאתר העבודות הממוקם על הכביש הראשי בגילה, טיפסו על אחד הבולדוזרים והניפו באנר עליו נכתב באנגלית: "קאף, רדו מרכבת האפרטהייד של ישראל". שוטרים הגיעו למקום ועצרו חמישה מהמפגינים.

פעילות החברה הספרדית נתקלת גם בהתנגדות בלתי צפויה: מצד עובדיה. ועד העובדים של המפעל שבחבל הבסקים פרסם בשבוע שעבר הודעת גינוי וקריאה להפסיק את העבודות במזרח ירושלים. לכאורה האינטרס של הוועד הוא להגן על הפרויקט נוכח העמקת האבטלה הפוקדת את ספרד. אך כפי שמסר הוועד לעיתוני בילבאו - "הסולידריות עם העמים הנאבקים בקולוניאליזם ובכיבוש גוברת על האינטרסים הצרים שלנו".

יצוין שעשרות האיגודים המקצועיים החברים ברשת האיגודים האירופית לסולידריות עם העם הפלסטיני פרסמה הודעת תמיכה בעובדי החברה הבסקית. במקרה ש"קאף" אכן תמשיך לתת ידה להעמקת הכיבוש, יקראו האיגודים ברחבי היבשת להחרים את החברה ולמנוע את השתתפותה במכרזים לאספקת קרונות וציוד לרכבות.

ר"פ

לאחר בירור הם גילו כי קיבלו חלק זעיר מהתשר, שרובו עבר ישירות לחברות יישומני המשלוחים.

חברות משלוחים מבטלות את הטענות וטוענות בתוקף, כי דמי התשר עוברים במלואם לשליחים. אך לפי הדוברת של האפליקציה "ריליי", ג'וליה רייכטר, בחודש שעבר הגיעו אנשי היישומן "דורדאש" במדינת וושינגטון להסדר פיצויים בסך 2.5 מיליון דולר, משום שהוליוו שולל את לקוחותיהם בטענה כי הטיפים משולמים במלואם לשליחים. להסדר נוסף בסך 100 אלף דולר הגיעו שני עובדי "ריליי" בשנת 2017, בעקבות הלנת שכרם והטעיות בנוגע לתשר.

מובילי התאגדות השליחים נפגשו עם מחוקקים כדי לקדם את הסדרת ענף השליחויות הפועל באמצעות פלטפורמה דיגיטלית. בראש סדר העדיפויות של השליחים עומדות הדרישות הבאות: הבטחת שכר מינימום, העסקה מלאה בידי חברות המשלוחים, גישה לשירותים במסעדות, אזורי המתנה בטוחים והגברת האכיפה נגד שוד וגזל של שליחים.

אפליקציה שיתופית של עובדים

במקביל להתאגדות עובדי השליחויות בניו יורק, התאגדו גם נהגים העובדים בחברות יישומים פופולריים כמו "אובר" והקימו אפליקציה חדשה לשיתוף נסיעות – בבעלות העובדים. בדומה לשליחים, העובדים באפליקציות "שיתוף נסיעות" סובלים מתנאי העסקה קבלניים "ומוכרחים לשלם כדי לעבוד". הנהגים צריכים לשלם על תחזוקת רכביהם, ועובדים רבים אפילו רכשו רכבים חדשים כדי לעבוד כמסיעים, כפי שסיפרו ל"פורטסייד". אולם העלייה החדה במספר הנהגים הובילה למצב של ביקוש נמוך לעובדים וחובות המובטלים נערכים.

קן לואיס, שגדל בגרנדה שבים הקריבי בעת המהפכה שהתחוללה באי ב-1979, למד על יתרונות הקואופרטיבים ורואה בהקמת קואופרטיב הנהגים הגשמת חלום. "אני זוכר את כוחם של הקואופרטיבים; אנשים קיבלו אדמה; אזורים שהיו אסורים לכניסה הפכו אזורים פוריים ויצרניים". "המודל של אובר הוא גריפת רווחים על גבם של העובדים. המודל מעביר לחברה את כל הכספים שהעובדים גובים ומחזיר להם מעט. החברה מדווחת שאינה רווחית אבל גורפת מיליארדרים לכיסה. כל הרווח מגיע מעבודת הנהגים" הדגיש לואיס.

מוחמד חוסאן, העובד כנהג בחברה של שיתוף נסיעות, אמר כי המגפה האיצה את הצורך להתחיל בפרויקט החדש. מאז תחילת המשבר הצטמצמה הכנסתו בשני שלישים, ואילו המחיר שהוא משלם עבור ביטוח ודלק זינק. "בסופו של יום אין לנו חיים, אין לנו ביטחון ואין לנו עתיד" אמר חוסאן. "אנחנו מבינים את זה וסובלים". מאז תחילת המשבר המתין חוסאן לנוסעים שעות מחוץ לשדה התעופה.

קואופרטיב הנהגים החדש מתעתד להתחיל לפעול ברבעון הראשון של 2021, ומתכנן בשלב הראשון להשתלט על 10% מענף שיתוף הנסיעות המגלגל כ-5 מיליארד דולר בשנה בעיר ניו יורק בלבד. המיזם צפוי להתרחב לערים נוספות.

ובינתיים בארץ: לאחרונה נבחר ועד עובדים בחברה "תן ביס" המעסיקה כ-1,400 שליחים. העובדים התאגדו בהסתדרות, והם דורשים הסכם קיבוצי כדי לשפר את תנאי השכר והעבודה. ועד עובדי "תן ביס" דורש: ביטוח שליחים, תשלום נוסף עבור סופי שבוע, העסקה מלאה, הסדרת מרחקי המשלוחים ותנאי רווחה בסיסים. הם נתקלים בהתנגדות ההנהלה העושה כל שביכולתה כדי לסכל את פעילות הוועד. גם המתחרה העיקרית של "תן ביס", "וולט", מסרבת לעבור למודל העסקה מלאה, ורבות הן תלונות השליחים על העסקה פוגענית.

זוהר אלון

תערוכה חדשה במוזיאון העיר חיפה

מה יגידו השכנים

תחת הכותרת: "מה יגידו השכנים? חיים קוויירים בחיפה 1932-2007", נפתחה בשבוע שעבר (15.12) תערוכה חדשה במוזיאון העיר חיפה. התערוכה, הראשונה מסוגה, סוקרת את תולדות קהילת הלהט"ב בבירת הצפון. את התערוכה אצרו דותן ברום, יואב זריצקי ועדי סדקה (חברים בפרויקט ההיסטוריה הגאה החיפאית) ועינבר דרור. לדבריהם, "לקהילה הגאה בחיפה היסטוריה עשירה, מרתקת וחשובה בקנה מידה ארצי, אך היא נותרה נסתרת".

במחקר של ההיסטוריה הקווירית בישראל, כתחום העוסק בסיפורים של מיעוטים מיניים ומגדריים, ובזיכרון הקולקטיבי של הקהילה הגאה המקומית, תועדה בעיקר ההיסטוריה התל-אביבית. "צירי זמן היסטוריים של המאבק

הגאה בארץ וסרטים בנושא נוטים לספר סיפור תל-אביבי עם הבלחות ירושלמיות. אזור חיוג 04 בולט בהיעדרו. תולדות הקהילה הגאה בחיפה סובלות משוליות כפולה: זאת של ההיסטוריה הקווירית בכלל, הנתפסת כנישית וככזאת שעשויה לעניין את הקהילה הגאה בלבד, וזאת של ההיסטוריה הקווירית שהתרחשה מחוץ לתל-אביב".

יצוין שזו הפעם הראשונה בה מקדיש מוזיאון בארץ תצוגה מקיפה להיסטוריה גאה. התערוכה חושפת את סיפורה של קהילת הלהט"ב בחיפה, שהתקיימה בעיר מאז ומתמיד – גם בתקופות בהן היא הסתתרה או הושתקה, וגם בתקופות שבהן היא לא הייתה מאורגנת ולא פעלה בכלים המקובלים כיום במאבקים החברתיים. תערוכה ייחודית זו שיזמו חברי וחברות "פרויקט ההיסטוריה הגאה החיפאית" מבקשת לבחון את הקהילה כחלק בלתי נפרד ממארג החיים בחיפה ומההיסטוריה של העיר.

לחקור ולכתוב היסטוריה גאה

"פרויקט ההיסטוריה הגאה החיפאית" עוסק במחקר ובתיעוד. הפרויקט נוסד בשנת 2015 בעקבות מחסור חמור בפעילות תיעודית ומחקרית העוסקת בהיסטוריה של קהילת הלהט"ב בישראל ובפלסטין בכלל, ומחוץ לתל-אביב ולירושלים בפרט. את המהלך מניע הרצון לאפשר לקהילה הגאה המקומית לספר את סיפורה בקולותיה שלה. הפרויקט נוסד בידי ברום, זריצקי וסדקה, פעילות חברתיות והיסטוריונים גאים שפעלו במסגרת העמותה "הקשת החיפאית". מטרתו לחשוף את ההיסטוריה הגאה של חיפה מתוך אהבה לעיר והכרה בכך, שההיסטוריה שלה לעולם לא תהיה שלמה ללא המבט מהשוליים המיניים והמגדריים שלה. לדברי אנשי הפרויקט, "יש לחשוף את התושבים והתושבות של חיפה לסיפורים שאולי לא הכירו על אודות עירם. להאיר בזרקור את תולדות הקהילה הגאה בעיר –

מהביקור שערך בחיפה מגנוס הירשפלד, חלוץ המאבק הגאה, בשנת 1932 ועד למצעד הגאווה הרגלי הראשון שנערך בעיר בשנת 2007".

היסטוריה זו רצופה סיפורים של דיכוי, אלימות, מאבק והתנגדות, אך גם סיפורים של יצירה, שותפות גורל, חברות, אהבה והצלחה. "על המבקרות והמבקרים בתערוכה להרכיב את המשקפיים הוורודים ולהכיר קהילה אחת מיני רבות בעיר, שאולי נראית אחרת, אך בלעדיה שום סיפור של העיר לא יהיה שלם" הדגישו.

חד"ש במצעד הגאווה

הקומה הראשונה בתערוכה בנויה סביב הגיאוגרפיה העירונית של חיפה וחושפת היסטוריות של חלקים שונים ומוכרים בעיר מתוך נקודות מבט וחוויות חיים להט"ביות. ברחבי החלל פזורים מוצגים המסייעים לצלול לעומק החיים הקוויריים המקומיים. הקומה השנייה בתערוכה

מתמקדת בעבודת ארכיון ושופכת אור על כמה נושאים ופרקים ייחודיים בתולדות הקהילה הגאה בחיפה: הפעילות הלסבית והביסקסואלית בתוך התנועה הפמיניסטית, צמיחת הקהילה הטרנסית של שנות השישים, האלימות ההומופובית והרדיפה המשטרתית בשנות התשעים, השתתפות פעילי פורום אדום-ורוד של חד"ש במצעד הגאווה הראשון, וההיסטוריה הערבית פלסטינית הגאה בעיר.

בקרב בעברית: אסופת סיפורים

של הסופר מוחמד עלי טאהא

בהוצאת "מכתוב", המתמחה בתרגום ספרות האזור מערבית ומפרסית לעברית, עמלים כעת על תרגום אסופת סיפורים של הסופר מוחמד עלי טאהא, אשר תתפרסם תחת הכותרת "קשת בענן וסיפורים אחרים".

הסופר הוא מחנך ואחד מאנשי הרוח הפלסטינים הבולטים בישראל. טאהא נולד בכפר מיעאר שנהרס ב-1948, ונחשב אחד מאמני הסיפור הקצר הפלסטיניים. הוא פרסם עשרות קבצי סיפורים, רומנים, מחזות, מאמרים וספרי ילדים. סיפוריו ראו אור במצרים, בירדן ובלבנון ותורגמו לשפות רבות. לצד יצירתו הספרותית העשירה, נודע טאהא בזכות כתיבתו ופעילותו החברתית והפוליטית במסגרת חד"ש ומק"י, שבשורותיה פעל מאז תחילת שנות ה-70. בין היתר כיהן טאהא כעורך מוסף התרבות של העיתון "אל-אתחאד" וכעורך הירחון הספרותי "אל-ג'דיד". כיום הוא יו"ר ועדת ההסכמה של הציבור הערבי בישראל.

קובץ הסיפורים שיופיע בקרב מביא מבחר מתוך יצירתו והגותו: מנושאים פוליטיים העומדים בלב הסכסוך, עבור בכתיבה אישית הומניסטית העוסקת בין השאר בפערים בין הדורות, ועד לסיפורים הנוגעים בשאלות חברתיות.

600 אלף מובטלים

המתמחים "מרשם" אינו הארגון היציג של העובדים. "אבהיר כי ההסתדרות הרפואית, ארגון היציג של העובדים, לא הכריזה סכסוך עבודה", ציין. "לפיכך, אם תינקט שביתה היא תהיה בלתי מוגנת. על כן, רופא שישתתף בעיצומים או בשביתה מפר את חוזה העבודה שלו, דבר החושף אותו לאחריות נזיקית ולאכיפה משמעתית", כתב.

יו"ר ארגון מרשם, ד"ר ריי ביטון, מסרה בתגובה: "מנהלי בתי החולים ובכירים נוספים נוקטים שיטה של הפחדה ואיומים כלפי המתמחים שכפופים להם. האיומים לא מפחידים אותנו". היא קראה למתמחים לצאת לחופשה או לחופשת מחלה, ולשבות למרות התנגדות הר"י ומנהלי בתי החולים. "צר לנו שלא ראינו את כל האנרגיות האלה של מנהלי בתי החולים מנותבות לקיצור תורניות העבודה של המתמחים", כתבה ביטון. "מחאה כזו אי אפשר לעצור".

בשבוע שעבר נעצרו שלושה מפגינים בעת שעשרות מתמחים לרפואה, סטודנטים וסטאז'רים מחו סמוך לביתו של שר הבריאות, יולי אדלשטיין, בהרצליה פיתוח. המפגינים קראו: "לא חוזרות ולא חוזרים לתנאים של עבדים" ו"או קיצור או שביתה". המערכה לקיצור התורניות הארוכות שנמשכות 26 שעות רצופות, נמשכת למעלה משלוש שנים. עם כניסתו לתפקיד שר הבריאות, הבטיח אדלשטיין בדיון שנערך בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת: "נפעל יחד עם המתמחים והארגונים הרפואיים כדי למצוא פתרון, כולל קיצור השעות במשמרת". עוד אמר אדלשטיין באותו הדיון: "צריך תוספת תקנים באופן מיידי. יש מאות אנשים שמחכים להתמחות. תוספת תקנים תאפשר לנו שיפור מיידי. אלה שני עקרונות שאני עומד עליהם: קיצור התורניות ושום פשרה על איכות ההכשרה".

האבטלה במחצית השנייה של נובמבר נותרה ללא שינוי: 14.6% מהעובדים, שהם 600 אלף מובטלים – כך עולה מנתונים שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה השבוע (21.12). למרות היציאה מהסגר השני והסרה של כמה מגבלות, רמת האבטלה במשק נותרה גבוהה מאוד. ההגדרה המורחבת של הלמ"ס לגבי ממדי האבטלה כוללת עובדים שפוטרו או הנמצאים בחל"ת (חופשה ללא תשלום) בשל משבר הקורונה. במחצית הראשונה של אוקטוב והנתונים היו בהתאם: 22.7% ו-940 אלף עובדים מובטלים.

מספר העובדים שנעדרו מעבודתם במשך שבוע שלם בשל סיבות הקשורות בנגיף הקורונה (עובדים בחל"ת) עמד על 265 אלף איש במחצית השנייה של נובמבר. מספרם של העובדים שפוטרו מעבודתם מאז תחילת המשבר בחודש מארס ואשר אינם מחפשים עבודה הוא כ-120 אלף איש.

המתמחים המפגינים צועדים לכיוון איכילוב, 21.12 (צילום: מרשם)

הרופאים המתמחים שבתו והפגינו בת"א

המתמחים ברפואה שבתו השבוע (21.12) בדרישה לקצר את תורניות ההתמחות בבתי חולים הנמשכות 26 שעות. במהלך השביתה עבדו המתמחים במתכונת שבת – במחלקות נכחו בכל משמרת מתמחה אחד או שניים במקום שמונה או יותר.

במהלך יום השביתה הפגינו מאות מתמחים בכיכר הבימה בתל אביב. לאחר עצרת שנערכה במקום צעדו המתמחים לבית החולים איכילוב. "אם לא נותנים למתמחים באיכילוב לבוא לכיכר, אנחנו נבוא אליהם" – כך אמרו המפגינים בתגובה להנחייתו מעוררת המחלוקת של פרופ' רוני גמזו, שאסר על המתמחים לצאת מהעבודה. המפגינים עמדו בשערי בית החולים וקראו קריאות בוז לגמזו.

יצוין שההסתדרות הרפואית (הר"י) ומנהלי בתי החולים מתנגדים לשביתה, והשוכחים אינם מוגנים מפיטורים או מצעדי ענישה אחרים. בימים האחרונים פנו מנהלי בתי חולים למשרד האוצר וביקשו לדעת כיצד לנהוג בנושא. מתשובת אפי מלכין, המשנה לממונה על השכר, עולה כי ארגון

אנחנו העיר - דרום ת"א מגיעה למועצה

הפגנה נגד מדיניות העירייה המזניחה ומקפחת

את שכונות דרום תל אביב

יום שני, 28.12, מרכז עינב (גן העיר) בשעה 19:30

מפגינות נגד אלימות מגדרית

ערב מחאה אמנותי וצעדה לכיכר הבימה בת"א

יום חמישי, 24.12, כיכר המושבות בשעה 18:00

השבוע באתר "זו הדרך"

המחאה נגד ממשלת הימין, חקיקה נגד להט"ב בהונגריה, הפגנה נגד הגירוש בשיח' ג'ראח, ועוד...

zoha.org.il

ת"ד 26205, ת"א 6126102, מל' 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il

אתר מק"י: www.maki.org.il, אתר חד"ש: www.hadash.org.il